

Sygn. akt VII U 1115/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 marca 2021r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Agnieszka Stachurska

Protokolant: sekretarz sądowy Anna Bańcerowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 marca 2021r. w Warszawie

sprawy J. G.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno – Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w (...)

o wysokość policyjnej emerytury i policyjnej renty inwalidzkiej

na skutek odwołania J. G.

od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno – Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W.

z dnia 25 maja 2017 roku, nr ewid. (...) oraz

z dnia 25 maja 2017 roku, nr ewid. (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 25 maja 2017 roku, nr ewid. (...) w ten sposób, że wysokość policyjnej emerytury J. G. od dnia 1 października 2017 roku ustala w wysokości obowiązującej do dnia 30 września 2017 roku;
2. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 25 maja 2017 roku, nr ewid. (...) w ten sposób, że wysokość policyjnej renty inwalidzkiej J. G. od dnia 1 października 2017 roku ustala w wysokości obowiązującej do dnia 30 września 2017 roku;
3. zasądza od Dyrektora Zakładu Emerytalno – Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. na rzecz J. G. kwotę 360,00 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

sędzia Agnieszka Stachurska

UZASADNIENIE

J. G., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, w dniu 24 lipca 2017r. złożył odwołanie od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 maja 2017r., nr ewid. (...) w przedmiocie ponownego ustalenia wysokości renty inwalidzkiej od dnia 1 października 2017r.

Pełnomocnik ubezpieczonego zarzucił zaskarżonej decyzji naruszenie:

- art. 61 ust. 1 i 2 Konstytucji RP w zw. z art. 2 Konstytucji RP poprzez naruszenie zasady jawności w procesie stanowienia ustawy z dnia 16 grudnia 2016r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin;

- art. 42 ust. 1 i ust. 3 Konstytucji RP w zw. z art. 6 ust. 2 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie z dnia 4 listopada 1950r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284) w zw. z art. 11 ust. 1 (...) Deklaracji Praw Człowieka w zw. z art. 14 ust. 2 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych (Dz.U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167) oraz art. 45 ust. 1 w zw. z art. 10 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, polegające na przekroczeniu granic uprawnień władzy ustawodawczej poprzez zastosowanie przez ustawodawcę sankcji zbiorowej w stosunku do funkcjonariuszy będących w służbie przed dniem 31 lipca 1990r., zastąpienie w tym zakresie władzy sądowniczej władzą ustawodawczą oraz pozbawienie gwarancji domniemania niewinności przez uznanie wszystkich funkcjonariuszy będących w służbie w tym okresie za winnych działań zasługujących na odpowiedzialność karną;

- art. 2 Konstytucji RP i wynikających z niego zasad, poprzez arbitralne obniżenie odwołującemu się przysługującego świadczenia emerytalnego, co narusza zasadę zaufania do państwa i tworzonych przez nie prawa, regułę tzw. przyzwoitej legislacji, zasadę ochrony praw nabytych oraz zakaz retroakcji prawa;

- art. 32 ust. 1 Konstytucji w zw. z art. 1 Protokołu nr (...) do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonego w P. dnia 20 marca 1952 r. (Dz. U. z 1995r., Nr 36., poz. 175) w zw. z art. 14 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, polegające na zróżnicowaniu sytuacji prawnej odwołującego się w zakresie świadczenia emerytalnego (który po dniu 31 lipca 1990r. został pozytywnie zweryfikowany i pełnił służbę na rzecz Państwa Polskiego), w stosunku do osób, które pełniły służbę wyłącznie po 1990r., co narusza zasadę równości wobec prawa;

- art. 67 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP poprzez niesprawiedliwe i nieuzasadnione obniżenie odwołującemu się przysługującego świadczenia emerytalnego, co stanowi naruszenie wynikającego z Konstytucji prawa do zabezpieczenia społecznego po osiągnięciu wieku emerytalnego;

- art. 30 i 47 Konstytucji RP polegające na naruszeniu zasady poszanowania godności człowieka oraz prawa do ochrony czci i dobrego imienia, poprzez przyjęcie, że służba odwołującego się w okresie przed 31 lipca 1990r. stanowiła „służbę na rzecz totalitarnego państwa”, a tym samym autorytarne i nieuzasadnione uznanie winy za działania związane z naruszeniami praw człowieka, których dopuszczali się niektórzy funkcjonariusze organów bezpieczeństwa PRL, a działaniami, z którymi odwołujący się nie miał związku, albowiem zadania służbowe wykonywane przez niego nigdy nie godziły w niepodległość Państwa Polskiego ani w prawa człowieka;

- art. 64 ust. 2 Konstytucji RP w zw. z art. 67 ust. 1 Konstytucji RP poprzez naruszenie praw majątkowych odwołującego się, które podlegają równej dla wszystkich ochronie, na skutek nieproporcjonalnego naruszenia jego prawa do zabezpieczenia społecznego po osiągnięciu wieku emerytalnego, co stanowi przejaw naruszenia praw i wolności ekonomicznych, polegającego na zastosowaniu zbiorowej sankcji mającej wymiar finansowy;

- art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2020r., poz. 723 z późn. zm.), z którego wynika, że decyzję organu emerytalnego można zmienić w enumeratywnie wskazanych przypadkach, które nie znajdują zastosowania w przedmiotowej sprawie. Żadne nowe okoliczności faktyczne nie wystąpiły od czasu wydania przez Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego poprzedniej decyzji.

Powołując się na powyższe zarzuty, pełnomocnik wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie odwołującemu się świadczenia rentowego w dotychczasowej wysokości oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz strony odwołującej zwrotu kosztów procesu, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania pełnomocnik podkreślił, że odwołujący jest emerytem i rencistą policyjnym. W dniu 24 października 1975r. został powołany do odbycia zasadniczej służby wojskowej, którą pełnił do dnia 14 października 1977r. Z dniem 24 października 1977r. został przyjęty do służby w Milicji Obywatelskiej, jednak w okresie od października 1977r. do czerwca 1980r. był słuchaczem Wyższej Szkoły (...) w L.. Po skończeniu szkoły pracował w strukturze Departamentu PESEL na stanowisku młodszego inspektora. Z kolei od dnia 1 lipca 1982r. zajmował stanowisko młodszego inspektora w Wydziale Nadzoru Technologicznego i Ochrony Systemu Departamentu PESEL. W okresie oddelegowania do pracy w K. Stołecznej Milicji Obywatelskiej zajmował się ochroną (...) Zakładów (...). Z powodu reorganizacji Departamentu PESEL, w 1984r. został przeniesiony do Biura Kryminalnego K. Stołecznej. W 1993r. zwolnił się z Komendy Głównej Policji Biura Kryminalnego, natomiast w 2003r. z względu na stan zdrowia odszedł ze służby i przeszedł na emeryturę.

Pełnomocnik podkreślił, że w okresie służby odwołujący nigdy nie pracował na rzecz „państwa totalitarnego” i rzetelnie oraz sumiennie wykonywał powierzone obowiązki, za co został odznaczony odznaką Straży Granicznej oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi. Wskazał również, że odwołujący nie wykonywał żadnych czynności związanych choćby pośrednio z jakimikolwiek represjami wobec obywateli. Nie przejawiał też inicjatywy w prowadzeniu pracy operacyjnej, nie wykonywał żadnych zadań operacyjnych, czy dochodzeniowo-śledczych, które mogłyby zostać uznane za służbę w bezpośrednim zwalczaniu ruchów demokratycznych. Pełnomocnik sformułował też zastrzeżenia dotyczące nowelizacji ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy policji i innych służb mundurowych z dnia 16 grudnia 2016r. na tle zgodności tych przepisów z Konstytucją RP oraz Konwencją o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz dodał, że sytuacja, w której państwo zmienia przyznane i zagwarantowane świadczenia w taki sposób, jak na mocy wskazanej ustawy, jest sprzeczne z prawem. Zdaniem pełnomocnika, wprowadzony przez ustawodawcę podział funkcjonariuszy służb mundurowych na lepszych i gorszych wypacza w istotnym stopniu zasadę równości. Funkcjonariusze w taki sam sposób narażali zdrowie i życie oraz rezygnowali z wielu uprawnień przewidzianych prawem pracy świadomi tego, że służą ojczyźnie. Nie można w tym miejscu zapominać o dyspozycyjności, odmiennościach w czasie pracy, czy szczególnym podporządkowaniu dyscyplinie służbowej. Praca w służbach mundurowych jest bowiem szczególnie trudna, co miało zostać niejako wynagrodzone przez państwo preferencyjnym systemem emerytalnym. Natomiast na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 2016r. dochodzi nie tylko do naruszenia uprawnień nabytych w związku ze służbą w PRL, lecz także do niejednokrotnie drastycznego obniżenia świadczeń należnych za okres służby w III RP, co ma miejsce w sytuacji odwołującego. Nowelizację tę należy zatem uznać za rażąco sprzeczną z zasadą demokratycznego państwa prawnego. Pełnomocnik zwrócił też uwagę, że przysługujące odwołującemu świadczenie jest prawem nabytym, a skoro żyjemy w demokratycznym państwie prawnym, to prawo nie może działać wstecz oraz że doszło do zastosowania represji bez wykazania winy osoby, przy wrzuceniu „wszystkich do jednego worka”. W związku z powyższym, obniżenie świadczenia rentowego przy uznaniu, że odwołujący pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa, prowadzi do naruszenia prawa do zabezpieczenia społecznego, ma charakter nieproporcjonalny i nie jest uzasadnione ochroną żadnych wartości, jakie mogą uzasadniać ograniczenie konstytucyjnych praw i wolności jednostki, wskazanych w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. W końcowej części pełnomocnik odwołującego podniósł dodatkowo, że Sąd ma możliwość dokonania kontroli zaskarżonej decyzji z jednoczesnym uwzględnieniem zasad konstytucyjnych (odwołanie z dnia 24 lipca 2017r., k. 3-16 a.s.).

W dniu 24 lipca 2017r. J. G., reprezentowany przez pełnomocnika, złożył także odwołanie od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 maja 2017r., nr ewid. (...), w przedmiocie ponownego ustalenia wysokości emerytury od dnia 1 października 2017r. W treści odwołania pełnomocnik sformułował te same zarzuty co w odwołaniu dotyczącym decyzji o ponownym ustaleniu renty inwalidzkiej, a więc błędnych ustaleń, naruszenia prawa materialnego, jak również oparcia decyzji na przepisach sprzecznych z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej i Konwencją o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wartości. Wszystkie podniesione zarzuty zostały obszernie uzasadnione, w tym także z odwołaniem się do wątpliwości co do zgodności z Konstytucją RP przepisów, które stanowiły podstawę prawną wydania obu zaskarżonych decyzji, tj. art. 15c i art. 22a, dodanych przez przepisy ustawy z 16 grudnia 2016r. o zmianie ustawy z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej,

Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2020r., poz. 723 z późn. zm.).

Pełnomocnik odwołującego wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie odwołującemu świadczenia emerytalnego w dotychczasowej wysokości, a także o zasądzenie od organu rentowego na rzecz strony odwołującej zwrotu kosztów procesu, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (odwołanie z dnia 24 lipca 2017r., k. 49-62 a.s.).

W odpowiedzi na odwołania Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wniósł o oddalenie odwołań i o zasądzenie od odwołującego się na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając swe stanowisko organ rentowy wskazał, że zgodnie z brzmieniem art. 15c ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. 2016r., poz. 2270), w przypadku osoby, która pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999r., emerytura wynosi:

- 1) 0% podstawy wymiaru - za każdy rok służby na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b;
- 2) 2,6% podstawy wymiaru - za każdy rok służby lub okresów równorzędnych ze służbą, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1, 1a oraz 2-4.

W dalszej części organ rentowy wyjaśnił, że zaskarżone decyzje zostały wydane zgodnie z zasadami obliczania wysokości emerytury i renty określonymi w art. 15c i art. 22a ww. ustawy, w oparciu o informację o przebiegu służby ubezpieczonego nr (...), sporządzoną przez Instytut Pamięci Narodowej w dniu 3 marca 2017r., która była wiążąca przy wydaniu decyzji. Zakład wskazał, że wydaje decyzje w przedmiocie przyznania prawa do świadczenia i jego wysokości na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. W myśl § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2004r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organu w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004, Nr 239, poz. 240 ze zm.), środkiem dowodowym potwierdzającym datę i podstawę zwolnienia ze służby oraz okres służby jest zaświadczenie o przebiegu służby, sporządzone na podstawie akt osobowych funkcjonariusza, wystawione przez właściwe organy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu lub Państwowej Straży Pożarnej. Natomiast zgodnie z art. 13a ust. 5 ustawy z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, informacja o przebiegu służby jest równoważna z zaświadczeniem o przebiegu służby sporządzanym na podstawie akt osobowych przez właściwe organy. Informacja o przebiegu służby była tym samym wiążąca dla organu emerytalno-rentowego przy wydaniu przedmiotowych decyzji. Na tej podstawie Zakład ustalił wysokość emerytury i renty odwołującego, wskazując że odwołania od decyzji nie wstrzymują wykonania decyzji (odpowiedź na odwołania z dnia 7 sierpnia 2018r., k. 96-99 a.s.).

Na wniosek Sądu Okręgowego w Warszawie, postanowieniem z dnia 15 stycznia 2019r. Sąd Apelacyjny w (...) (...)Pracy i Ubezpieczeń Społecznych przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu Warszawa-Praga w Warszawie na podstawie art. 44 k.p.c. (postanowienie z dnia 15 stycznia 2019r. wraz z uzasadnieniem, k. 121-126 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. G., ur. (...), po ukończeniu (...) Szkoły Zawodowej, rozpoczął pracę w Zakładach (...) im. 22 lipca D.E. W. na stanowisku ślusarza-mechanika. W dniu 24 października 1975r. został powołany do odbycia zasadniczej służby wojskowej, którą pełnił do dnia 14 października 1977r. w Jednostce Wojskowej nr 1060. Z dniem 24 października 1977r. został przyjęty do służby w Milicji Obywatelskiej i mianowany funkcjonariuszem. W okresie od października 1977r. do czerwca 1980r. był słuchaczem Wyższej Szkoły (...) w L.. W okresie służby przygotowawczej wykonywał obowiązki na stanowisku dyżurnego obiektu Samodzielnej Sekcji. Z dniem 25 października 1977r. został zaliczony w etatowy stan podchorążych Wyższej Szkoły (...) w L. (przebieg służby, k. 1-2; wniosek personalny z dnia 30 listopada 1977r., k. 3; zawiadomienie z dnia 7 listopada 1975r., k. 4; orzeczenie nr (...), k. 5 – dokumentacja osobowa z przebiegu służby).

W dniu 14 maja 1980r. odwołujący zwrócił się do Dyrektora Departamentu Kadr MSW w W. z podaniem o skierowanie go do pracy w R.C.I. PESEL po ukończeniu Wyższej Szkoły (...) w L.. W treści podania wskazał także, że w kwietniu 1980r. odbył już wstępną rozmowę w sprawie podjęcia pracy z Naczelnikiem Wydziału R.C.I. PESEL ppłk. K.. W odpowiedzi na złożone podanie w sprawie pracy, odwołującemu zaproponowano stanowisko młodszego inspektora w Zespole Ochrony (...)C.I. PESEL. Z dniem 25 października 1980r., w związku z upływem okresu służby przygotowawczej, został młodszym inspektorem w Wydziale Administracyjno-Gospodarczym. Na tym stanowisku pracował do dnia 30 czerwca 1982r. W dniu 1 lipca 1982r. został mianowany na stanowisko inspektora Wydziału Nadzoru Technologicznego i Ochrony Systemu Departamentu PESEL MSW. W Departamencie tym nie funkcjonowały żadne komórki operacyjne. Odwołujący pełnił funkcję oficera dyżurnego 3-4 razy w miesiącu i czuwał nad bezpieczeństwem całego budynku oraz informował przełożonych o zaistniałych szczególnych przypadkach. W czasie swojej pracy nie miał do czynienia z podsłuchami, jak również nie brał udziału w przesłuchaniach obywateli, w tym księży i opozycjonistów. Do 1990r. nie zajmował też kierowniczych stanowisk. Przeciwno niemu nie toczyło się żadne postępowanie sądowe, jak również postępowanie dyscyplinarne (przebieg służby, k. 1-2; raport z dnia 14 maja 1980r., k. 6; pismo z dnia 6 czerwca 1980r., k. 7; wniosek z dnia 16 czerwca 1980r., k. 9; wniosek personalny z dnia 13 czerwca 1980r., k. 10; wniosek, k. 11; wniosek personalny z dnia 24 stycznia 1983r., k. 15; wniosek o nadanie stopnia MO z dnia 15 czerwca 1983r., k. 17 - dokumentacja osobowa z przebiegu służby; zeznania odwołującego, k. 218-219 a.s.).

W okresie od dnia 1 kwietnia 1982r. do dnia 15 marca 1983r. J. G. został oddelegowany do pracy operacyjnej w Służbie Bezpieczeństwa Milicji Obywatelskiej, gdzie w Wydziale V zajmował się ochroną operacyjną (...) Zakładów (...). Do pracy stawiał się o godzinie 8:00, a wychodził o 16:00 i w jej trakcie w zasadzie nie wykonywał żadnych czynności. Nie prowadził żadnych rozmów operacyjnych, nie wykonywał czynności operacyjnych i nie spotykał się z Naczelnikiem Wydziału. W opinii służbowej z dnia 29 marca 1983r. Naczelnik Wydziału (...) w W. ppłk. J. C. stwierdził, że w okresie oddelegowania, odwołujący nie dokonał pozyskania TW, ani nie zarejestrował żadnego kandydata na tajnego współpracownika. Ponadto nie przejawiał inicjatywy w prowadzeniu pracy operacyjnej na ochranianym obiekcie. W swoich czynnościach ograniczał się wyłącznie do rejestracji faktów. Nie przekazywał też informacji wyprzedzających z obiektu, natomiast prowadzone przez niego rozmowy operacyjne nie przyniosły żadnych efektów. W związku z tym, odwołujący został ponownie oddelegowany do Wydziału Nadzoru Technologicznego i Ochrony Systemu Departamentu PESEL MSW, gdzie powrócił do wykonywania dotychczasowych obowiązków (przebieg służby, k. 1-2; opinia służbowa z dnia 29 marca 1983r., k. 18 – dokumentacja osobowa z przebiegu służby; zeznania odwołującego, k. 218-219 a.s.).

W związku z reorganizacją Departamentu PESEL MSW, w dniu 1 listopada 1984r. odwołujący na własną prośbę został przeniesiony do Biura Kryminalnego Komendy Głównej Milicji Obywatelskiej. W tym czasie zajmował się sprawami związanymi z przestępczością zorganizowaną. Praca odwołującego w opiniach służbowych i wnioskach personalnych, za wyjątkiem okresu jego oddelegowania do pracy operacyjnej w Służbie Bezpieczeństwa Milicji Obywatelskiej od dnia 1 kwietnia 1982r. do dnia 15 marca 1983r., była oceniana pozytywnie. Wielokrotnie stwierdzano, że odwołujący bardzo dobrze wywiązuje się z obowiązków służbowych, jest sumienny, zdyscyplinowany, koleżeński oraz subordynowany wobec swoich przełożonych, a wydawane przez nich polecenia wykonuje z dużą odpowiedzialnością i starannością. W trakcie służby odwołujący był wielokrotnie zgłaszany do awansów, a wnioski były rozpatrywane pozytywnie.

Odwołujący był także zaangażowany społecznie. W dniu 31 sierpnia 1983r. otrzymał Brązowy Medal za zasługi dla obronności kraju, a w dniu 15 września 1989r. Srebrny Medal z tego samego tytułu. Ponadto w dniu 9 maja 1996r., zajmując stopień majora, otrzymał Odznakę Straży Granicznej RP, a w dniu 30 października 1997r. ówczesny Prezydent RP A. K. odznaczył go Srebrnym Krzyżem Zasługi. W 2003r. odwołujący z uwagi na stan zdrowia, w związku ze schorzeniami kręgosłupa, nadciśnieniem tętniczym, głuchotą, a także orzeczoną drugą stopniem inwalidztwa, odszedł ze służby i przeszedł na emeryturę (przebieg służby, k. 1-2; opinia z dnia 3 października 1980r., k. 12; opinia z dnia 8 marca 1983r., k. 18; szczegółowa opinia bezpośredniego przełożonego z dnia 15 czerwca 1983r., k. 19 – dokumentacja osobowa z przebiegu służby; legitymacja, k. 67; zeznania odwołującego, k. 218-219 a.s.).

W dniu 1 września 2003r. Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wydał decyzję nr ewid. (...), w której przyznał odwołującemu prawo do emerytury policyjnej. Jej wysokość według stanu na dzień przyznania wynosiła 4.826,63 zł, a po waloryzacji od dnia 1 marca 2017r. wzrosła do kwoty 8.992,08 zł (decyzje Dyrektora ZER MSWiA: z dnia 1 września 2003r., k. 1 akt emerytalnych i z dnia 27 lutego 2017r., k. 3 akt emerytalnych).

W dniu 7 stycznia 2004r. Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wydał kolejną decyzję nr ewid. (...), w której przyznał odwołującemu prawo do policyjnej renty inwalidzkiej. Jej wysokość na dzień przyznania wynosiła 5.527,80 zł (decyzja Dyrektora ZER MSWiA z dnia 7 stycznia 2004r., k. 2 akt emerytalnych).

Pismem z dnia 3 marca 2017r. Instytut Pamięci Narodowej poinformował Zakład Emerytalno-Rentowy MSWiA, że na podstawie posiadanych akt osobowych J. G. w okresie od dnia 24 października 1977r. do dnia 30 października 1984r. pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której jest mowa w art. 13b ustawy z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Służby Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (informacja o przebiegu służby z dnia 3 marca 2017r., k. 4 akt emerytalnych).

Po uzyskaniu informacji o przebiegu służby, organ rentowy wydał w dniu 25 maja 2017r. dwie decyzje o nr ewid. (...) i (...) o ponownym ustaleniu wysokości emerytury policyjnej i policyjnej renty inwalidzkiej J. G.. Wyjaśniając sposób ustalenia wysokości świadczenia emerytalnego organ rentowy wskazał, że wynosi ono 60,45% podstawy wymiaru, tj. 6.794,54 zł i wobec tego, że ustalona kwota jest wyższa od przeciętnej emerytury ogłoszonej przez Prezesa ZUS, podlega zmniejszeniu do kwoty 2.069,02 zł. Odnosząc się z kolei do świadczenia rentowego, organ wskazał, że łączna wysokość świadczenia z tytułu zaliczenia do II grupy inwalidzkiej stanowi 0,00% podstawy wymiaru i wynosi 0,00 zł. W związku z tym, że ustalona wysokość renty jest niższa od kwoty odpowiedniego świadczenia w najniższej wysokości podlega zwiększeniu do kwoty 1.000,00 zł. W zestawieniu dołączonym do decyzji wskazano, że ustalona na dzień 1 października 2017r. wysługa obejmuje, obok okresów służby, okres składkowy przed służbą liczony wskaźnikiem 2,6% od dnia 14 sierpnia 1972r. do dnia 23 października 1975r. w wymiarze 3 lat, 2 miesięcy i 10 dni oraz okres określony w art. 13b ustawy od dnia 24 października 1977r. do dnia 30 października 1984r. liczony po 0,0% w wymiarze 7 lat i 7 dni. Jako podstawa wydania decyzji zostały wskazane przepisy art. 15c w zw. z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2020r., poz. 723 ze zm.) oraz otrzymana z IPN informacja z dnia 3 marca 2017r., nr (...) (wysługa, k. 5 akt emerytalnych, decyzje Dyrektora ZER MSWiA z dnia 25 maja 2017r., k. 6-7 akt emerytalnych). Od ww. decyzji J. G. złożył odwołania (odwołania z dnia 24 lipca 2017r., k. 3-16, k. 49-62 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, w tym w aktach organu rentowego oraz aktach służbowych odwołującego z okresu służby w Milicji Obywatelskiej z lat 1975-1993. Dokumenty, na których Sąd oparł swoje ustalenia, zasługiwały w całości na uwzględnienie. Ich

wiarygodności nie kwestionował zarówno odwołujący, jak i organ rentowy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów, należało uznać za udowodnione.

Dodatkowo podstawę ustaleń faktycznych stanowiły zeznania J. G.. Zostały one ocenione jako spójne i logiczne, a nadto jako korespondujące z treścią dokumentów, wobec czego nie budziły wątpliwości i zostały ocenione jako wiarygodne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania J. G. od dwóch decyzji z dnia 25 maja 2017r. o numerach ewid. (...) i (...) podlegały uwzględnieniu.

Na wstępie podkreślić należy, że ubezpieczony kwestionował możliwość uznania, by służba, jaką pełnił w okresie od dnia 24 października 1977r. do dnia 30 października 1984r., była wykonywana na rzecz państwa totalitarnego. Podnosił przy tym szereg zarzutów sprzeczności zastosowanych przepisów art. 15c i art. 22a ustawy z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2020r., poz. 723 ze zm.) - dalej jako ustawa zaopatrzeniowa - z normami Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz przepisami Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Powołane, zastosowane wobec ubezpieczonego, przepisy wprowadzono na mocy art. 1 ustawy nowelizującej z 16 grudnia 2016r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. 2016r., poz. 2270), zwanej dalej ustawą zmieniającą i jest to już druga regulacja powodująca obniżenie emerytur, a teraz także rent inwalidzkich osobom, które pełniły „służbę w organach bezpieczeństwa PRL”. Obecnie pojęcie to zastąpiono pojęciem „służby na rzecz państwa totalitarnego”, art. 15c wskazuje bowiem, że w przypadku osoby, która pełniła „służbę na rzecz totalitarnego państwa” i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999r., emerytura wynosi: 0% podstawy wymiaru - za każdy rok tej służby, a poza tym, emerytura nie podwyższa się zgodnie z treścią art. 15 ust. 2 i 3 ustawy nowelizowanej, jeżeli okoliczności uzasadniające podwyższenie wystąpiły w związku z pełnieniem służby na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b. Jednocześnie ustawodawca wprowadził ograniczenie, zgodnie z którym wysokość emerytury ustalonej zgodnie z art. 15c ust. 1 i 2 nie może być wyższa niż miesięczna kwota przeciętnej emerytury wypłaconej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Analogiczne rozwiązania przewiduje art. 22a w odniesieniu do ustalania wysokości rent inwalidzkich.

Należy wspomnieć, że w rozwiązaniach, poprzedzających ustawę nowelizującą z 16 grudnia 2016r., przyjętych wcześniej w ustawie z dnia 23 stycznia 2009r. (Dz. U. z 2009r., Nr 24, poz. 245) obniżono po raz pierwszy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa do 1990r. z 2,6% do 0,7%.

Zarówno Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 20 stycznia 2010r. (sygn. Kp 6/09), jak i Europejski Trybunał Praw Człowieka w decyzji z dnia 14 maja 2013r. ((...), Lex nr 1324219) uznały wówczas, że nowe rozwiązania nie nałożyły na tę grupę emerytów nadmiernego obciążenia i dotyczyły jedynie praw nabytych niesłusznie, a więc nie można skutecznie kwestionować ich konstytucyjności. W przywołanym orzeczeniu Trybunał Praw Człowieka podkreślił również, że rozpatrywał już sprawy, w których pojawiał się problem uprzywilejowanej pozycji w sferze praw emerytalnych członków elity komunistycznej i policji politycznej w krajach postkomunistycznych oraz potwierdził prawo ustawodawcy chcącego wyeliminować niesprawiedliwe lub nadmierne świadczenia z ubezpieczeń społecznych, dążącego do likwidacji przywilejów byłych funkcjonariuszy reżimów totalitarnych do tego rodzaju działań. Równocześnie Trybunał zwrócił uwagę, że podjęte środki nie mogą być nieproporcjonalne. Rozważania jakie zostały poczynione przez Trybunał Konstytucyjny oraz Europejski Trybunał Praw Człowieka na gruncie poprzedniej „ustawy dekomunizacyjnej” będą pomocne także i przy ocenie niniejszej sprawy, właśnie z uwzględnieniem faktu,

że mamy do czynienia z kolejnym swoistym rozliczaniem się z osobami arbitralnie uznanymi za służące państwu totalitarnemu.

Organ rentowy wydał zaskarżone decyzje w oparciu o przepisy wprowadzone na mocy wspomnianego art. 1 ustawy zmieniającej. W uzasadnieniu do projektu tej ustawy wskazano, że ma ona na celu wprowadzenie rozwiązań zapewniających w pełniejszym zakresie zniesienie przywilejów emerytalnych związanych z pracą w aparacie bezpieczeństwa PRL przez ustalenie na nowo świadczeń emerytalnych i rentowych osobom pełniącym służbę na rzecz totalitarnego państwa w okresie od 22 lipca 1944r. do 31 lipca 1990r. Stwierdzono również, że emerytury i renty osób pełniących służbę ustalono na znacznie korzystniejszych zasadach wynikających z ustawy zaopatrzeniowej, w stosunku do osób pobierających te świadczenia na podstawie ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zdaniem Sądu Okręgowego, ustawa zaopatrzeniowa, jak też wydane na jej podstawie decyzje, zasadnie budzą wątpliwości odnośnie ich zgodności z zasadą godności jednostki, zasadą rządów prawa, zasadą równości, czy zasadą proporcjonalności, z uwagi na ich wydanie po niemal 27 latach od transformacji ustrojowej oraz z zasadą sądowego wymiaru sprawiedliwości. Ustawa zaopatrzeniowa wprowadza w art. 13b oraz art. 15c i art. 22a odpowiedzialność zbiorową i swoim zakresem podmiotowym obejmuje, bez wyjątków, wszystkich byłych funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa państwa, niezależnie od ich postawy patriotycznej, etycznej i moralnej, rodzaju wykonywanych czynności, czy zajmowanego stanowiska. Tego rodzaju regulacje zaprzeczają istocie zasady rządów prawa. Zasada ta oznacza obowiązek władz publicznych traktowania osób w sposób adekwatny i proporcjonalny do ich postawy, zasług i przewinień. Niedopuszczalne zatem jest zastosowanie jakichkolwiek represji w stosunku do osób tylko za to, że pracowały lub służyły w okresie poprzedzającym zmianę ustroju państwa polskiego. Nawet uznanie, że niektóre instytucje funkcjonujące przed tą zmianą działały w sposób budzący dziś poważne wątpliwości prawne i moralne, nie uprawnia prawodawcy do stwierdzenia, że wszystkie osoby tam zatrudnione były przestępcami. W tym też kontekście, zdaniem Sądu, działania ustawodawcy polegające na arbitralnym obniżeniu wysokości emerytury i renty inwalidzkiej ubezpieczonemu trudno jest uzasadnić dążeniem do jakiegokolwiek słusznego celu leżącego w interesie publicznym. Zastosowanie nowego wskaźnika emerytury i renty miało charakter automatyczny, bez uwzględnienia faktycznie wykonywanych obowiązków, jak również pełnionej funkcji przez odwołującego. Ustawa zmieniająca w gruncie rzeczy zadziałała bez rozróżnienia pomiędzy funkcjonariuszami, którzy w rzeczywistości dopuścili się czynów przestępczych oraz tymi, którzy jedynie należeli do personelu technicznego.

Ponadto nie należy pomijać faktu, że zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy zaopatrzeniowej prawo do emerytury policyjnej nie przysługuje funkcjonariuszowi skazanemu prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego, popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, albo za przestępstwo określone w art. 258 kodeksu karnego lub wobec którego orzeczono prawomocnie środek karny pozbawienia praw publicznych za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, które zostało popełnione przed zwolnieniem ze służby. Jednakże w takim przypadku prawomocnie skazanemu przestępcy przysługuje świadczenie na ogólnych zasadach obowiązujących w powszechnym systemie emerytalnym. Przytoczony wyżej przepis wskazuje, że ustawa zmieniająca wprowadziła pozasądową zbiorową odpowiedzialność za nieokreślony czyn z naruszeniem prawa jednostki do sądu i sprawiedliwego procesu. Obniżono określonym podmiotom emerytury i renty w sposób bardziej niekorzystny, niż jest to obecnie dopuszczalne nawet wobec funkcjonariuszy prawomocnie skazanych przez sąd za popełnione przestępstwa. Ci ostatni funkcjonariusze mogą zostać pozbawieni świadczeń emerytalnych przysługujących funkcjonariuszom służb mundurowych przez obniżenie ich do poziomu przysługującego w ramach powszechnego systemu emerytalnego.

W przedmiotowej sprawie Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wydał zaskarżone decyzje jedynie na podstawie informacji o przebiegu służby ubezpieczonego sporządzonej przez Instytut Pamięci Narodowej z 3 marca 2017r. Ten dokument stanowił podstawę obniżenia emerytury policyjnej i policyjnej renty inwalidzkiej. Wymaga przy tym podkreślenia, że powyższy dokument treściowo ogranicza się jedynie do stwierdzenia, że ubezpieczony pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której jest mowa w art. 13b ustawy zaopatrzeniowej od 24 października 1977r. do dnia 30 października 1984r. Treść dokumentu nie

precyzuje natomiast, na jakiej dokładnie podstawie służba ubezpieczonego została zakwalifikowana jako służba na rzecz państwa totalitarnego. W tym kontekście Sąd Okręgowy zwraca uwagę na pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2011r. (II UZP 10/11) – który też w całości podziela – zgodnie z którym sąd ubezpieczeń społecznych, rozpoznający sprawę w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. w sprawie ponownego ustalenia (obniżenia) wysokości emerytury policyjnej byłego funkcjonariusza Służby Bezpieczeństwa, nie jest związany treścią informacji o przebiegu służby w organach bezpieczeństwa państwa przedstawionej przez Instytut Pamięi Narodowej zarówno co do faktów (ustalonego w tym zaświadczeniu przebiegu służby), jak i co do kwalifikacji prawnej tych faktów (zakwalifikowania określonego okresu służby jako służby w organach bezpieczeństwa państwa). Z tego wynika, że ustalenia faktyczne i interpretacje prawne Instytutu Pamięi Narodowej nie mogą wiązać również sądu rozpoznającego przedmiotową sprawę.

W aktualnym stanie prawnym Sąd Najwyższy również wyraził swój pogląd. W sprawie o sygn. akt III UZP 1/20 podjął w składzie 7-osobowym uchwałę z dnia 16 września 2020r., w której stwierdził, że kryterium „służby na rzecz totalitarnego państwa” określone w art. 13b ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej powinno być oceniane na podstawie wszystkich okoliczności sprawy, w tym także na podstawie indywidualnych czynów i ich weryfikacji pod kątem naruszenia podstawowych praw i wolności człowieka.

Wprawdzie powołana uchwała zapadła w sprawie jednostkowej, ale pogląd prawny, jaki wyraził w niej Sąd Najwyższy, Sąd Okręgowy podziela. To z kolei oznacza, że w analizowanym przypadku stwierdzenie o pełnieniu przez J. G. służby na rzecz totalitarnego państwa w okresie od dnia 24 października 1977r. do dnia 30 października 1984r. nie może być dokonane wyłącznie na podstawie informacji Instytutu Pamięi Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (kryterium formalnej przynależności do służb), lecz na podstawie wszystkich okoliczności sprawy, w tym także na podstawie indywidualnych czynów i ich weryfikacji pod kątem naruszenia podstawowych praw i wolności człowieka służących reżimowi komunistycznemu (art. 13b ust. 1 w związku z art. 13a ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994r.). W tym kontekście Sąd Najwyższy w motywach powołanej uchwały zwrócił również uwagę, że pozbawienie sądu ubezpieczeń społecznych prawa do przeprowadzenia interpretacji przepisu art. 13b ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej naruszałoby wprost art. 45 ust. 1 Konstytucji RP. Sąd Najwyższy uznał, że rolą sądu powszechnego jest w szczególności ustalenie długości okresu i miejsca pełnienia służby oraz stanowiska i stopnia służbowego odwołującego. Przy tym istotne jest ustalenie indywidualnych czynów konkretnej osoby pod kątem zweryfikowania, czy naruszały one podstawowe prawa i wolności człowieka.

Uwzględniając powołane poglądy, Sąd Okręgowy przeprowadził w przedmiotowej sprawie postępowanie dowodowe, w wyniku którego ustalił, że w przypadku J. G. nie zachodziły okoliczności pozwalające na zakwalifikowanie jego służby w okresie od dnia 24 października 1977r. do dnia 30 października 1984r. jako służby na rzecz państwa totalitarnego. Zebrany w sprawie materiał dowodowy, zdaniem Sądu, nie daje podstaw do ustalenia, że ubezpieczony swoimi działaniami w jakikolwiek sposób naruszył prawa człowieka podczas służby w ww. okresie, bądź też że popełnił jakiegokolwiek przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego, czy prywatnego. Sąd zwrócił przy tym uwagę, że zgodnie z treścią art. 13b ust. 1 pkt 4 i ust. 5 lit. d i e ustawy zaopatrzeniowej – co prawdopodobnie stanowiło podstawę negatywnej kwalifikacji służby odwołującego przez IPN – za służbę na rzecz totalitarnego państwa uznaje się służbę od dnia 22 lipca 1944r. do dnia 31 lipca 1990r. m.in. w jednostkach Milicji Obywatelskiej, a także w służbach i jednostkach organizacyjnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, ich poprzedniczkach i odpowiednikach terenowych, jak również w komórkach wypełniających czynności operacyjno-techniczne niezbędne w działalności Służby Bezpieczeństwa, w tym Departamentach PESEL i w Wyższej Szkole (...) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w L.. W przypadku J. G., z jego dokumentacji osobowej potwierdzającej przebieg służby, wynika że w okresie od października 1977r. do czerwca 1980r. był słuchaczem Wyższej Szkoły (...) w L., w latach 1980-1984 był pracownikiem Departamentu PESEL MSW, a w latach 1984-1990 był pracownikiem Biura Kryminalnego Komendy Głównej Milicji Obywatelskiej. Zgromadzone dokumenty nie potwierdzają jednak, aby J. G. wykonywał jakiegokolwiek czynności wywiadowcze i kontrwywiadowcze. Takiego wniosku, zdaniem Sądu, nie można wyprowadzić wyłącznie z faktu zatrudnienia w danej jednostce organizacyjnej MSWiA. Jedyne informacje dotyczące czynności, jakie odwołujący wykonywał,

wynikają z jego zeznań oraz z opinii służbowych oraz wniosków personalnych i wniosków o nadanie stopnia MO. Zgodnie z tymi informacjami odwołujący, będąc słuchaczem (...) w L., wykonywał obowiązki na stanowisku dyżurnego obiektu Samodzielnej Sekcji Ogólnej. Następnie wykonując pracę na stanowiskach młodszego inspektora w Wydziale Administracyjno-Gospodarczym i inspektora Wydziału Nadzoru Technologicznego i Ochrony Systemu Departamentu PESEL MSW, czuwał nad zapewnieniem bezpieczeństwa obiektu. Także w okresie oddelegowania od 1 kwietnia 1982r. do 15 marca 1983r. do pracy operacyjnej w Służbie Bezpieczeństwa Milicji Obywatelskiej, zapewniał ochronę (...) Zakładom (...), nie wykonując w zasadzie żadnych czynności, a zwłaszcza operacyjnych. Wynika to wprost z opinii służbowej sporządzonej w dniu 29 marca 1983r. przez Naczelnika Wydziału. Wskazano w niej, że w okresie oddelegowania, odwołujący nie dokonał pozyskania TW, ani też nie zarejestrował żadnego kandydata na tajnego współpracownika, nie przejawiał inicjatywy w prowadzeniu pracy operacyjnej na ochranianym obiekcie, a w swoich czynnościach ograniczał się wyłącznie do rejestracji faktów. Ponadto nie przekazywał też informacji wyprzedzających z obiektu, natomiast prowadzone przez niego rozmowy operacyjne nie przyniosły żadnych efektów. W związku z negatywną opinią, odwołujący został ponownie oddelegowany do Departamentu PESEL MSW, gdzie powrócił do wykonywania dotychczasowych obowiązków, polegających na fizycznej ochronie. Z kolei w latach 1984-1990 ubezpieczony pracował w Biurze Kryminalnym Komendy Głównej Milicji Obywatelskiej, gdzie zajmował się sprawami związanymi z przestępczością zorganizowaną. Dokumenty z przebiegu służby, poza negatywną oceną pracy odwołującego w krótkim okresie oddelegowania, zawierają opinie pozytywne. Wynika z nich, że J. G. prezentował cechy osoby sumiennej, zdyscyplinowanej, subordynowanej, koleżeńskiej, zaangażowanej społecznie oraz o nie budzącej wątpliwości postawie politycznej, a ponadto był nagradzany oraz typowany do awansów. W dniu 31 sierpnia 1983r. otrzymał Brązowy Medal za zasługi dla obronności kraju, a w dniu 15 września 1989r. Srebrny Medal z tego samego tytułu. Ponadto w dniu 9 maja 1996r., będąc majorem, otrzymał Odznakę Straży Granicznej RP, a w dniu 30 października 1997r. ówczesny Prezydent RP A. K. odznaczył go Srebrnym Krzyżem Zasługi. Informacje uzyskane na podstawie powyższych dokumentów nie pozwalają zatem na ustalenie, że odwołujący w latach 1977-1984 dopuścił się jakichkolwiek naruszeń prawa m.in. poprzez uczestnictwo w praktykach bezprawia.

Jednocześnie wskazać należy, że zgodnie z zasadą kontrydiktoryjności obowiązującą w procesie cywilnym, to na stronach postępowania ciąży obowiązek udowodnienia swoich twierdzeń poprzez prezentowanie materiału dowodowego na ich poparcie. W myśl art. 232 k.p.c. to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Zasada kontrydiktoryjności i dowodzenia swoich twierdzeń obowiązuje również w odrębnym postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2008r., I UK 151/08). Zaskarżenie decyzji organu rentowego nie powoduje zmiany w rozkładzie ciężaru dowodu. Jednocześnie wskazać trzeba, że w sytuacji, gdy zmiana decyzji organu rentowego następuje niejako z inicjatywy organu, to na organie spoczywa powinność udowodnienia faktów, z których wywodzi skutki prawne w postaci zmiany decyzji. Tymczasem w przedmiotowej sprawie organ rentowy nie wykazał się inicjatywą dowodową i nie zakwestionował argumentów przedstawionych przez stronę odwołującą się, a dotyczących zadań wykonywanych w latach 1977 - 1984. Swoje stanowisko w zakresie oceny przebiegu służby odwołującego oparł wyłącznie na informacji Instytutu Pamięci Narodowej, nie czyniąc zadość obowiązkowi dowodzenia, o którym była mowa.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy zważył, że w przypadku odwołującego przepisy ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia 2016r. nie mogły mieć zastosowania. W ocenie Sądu, biorąc pod uwagę, że w toku procesu nie ujawniono żadnych dowodów przestępczej działalności J. G., zarzut współudziału w bezprawiu w okresie pełnienia służby w latach 1977 - 1984, bez badania indywidualnej winy i popełnionych czynów, uzasadnia naruszenie zasady godności wobec odwołującego. Stwierdzając zatem brak podstaw do zastosowania art. 15c ustawy zaopatrzeniowej, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone decyzje z dnia 25 maja 2017r. o numerach ewid. (...) i (...) w sposób określony w pkt 1 i 2 sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zasądzając od organu rentowego na rzecz odwołującego kwotę 360 zł (180 zł w sprawie z odwołania od decyzji z dnia 25 maja 2017r. nr ewid. (...) oraz 180 zł w sprawie z odwołania od decyzji z dnia 25 maja 2017r. nr ewid. (...)), której wysokość została ustalona na

podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2017r. poz. 1799),

sędzia Agnieszka Stachurska

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć(...)

sędzia Agnieszka Stachurska